

MÜMİNİN ALTIN GİBİ KIYMETLİ OLMASI

Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ ve senedinâ ve tâcı ruûsinâ ve üsvetine'l- haseneti Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiâhû bi-ihsânin ec- maîne't-tayyibîne't-tâhirîn.

a. Mü'minin Değerini Anlatan Hadisler

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz hazretlerinin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet, bu gül bahçesinden bir buket size sunmak istiyoruz. Hadîs-i şerîfleri okuyacağız ve izahını yapacağız.

Bunların izahına başlamadan önce, Peygamber Efendimiz'in ruhuna; âl'ine, ashâbına, etbâına, evliyâullah mürşid-i kâmillerimizin, büyüklerimizin ruhuna hediye olsun diye; âhirete göçmüş olan cümle -kendi şahsî- geçmişlerimizin ruhlarına hediye olsun, ruhları şâd olsun, makamları âlâ olsun diye bir *Fâtiha*, üç *Ihlâs-ı Şerîf* okuyalım, Allah onların kabirlerini pürnûr eylesin, mesrûr eylesin, şâd eylesin, bizleri de sevdiği kullar eylesin,

iki cihanda cümlemizi aziz ve bahtiyar eylesin.

Birinci hadîs-i şerîf... İbn Amr diyor, herhalde Abdullah b. Amr İbni'l-Âs *radiyallahu anhümâ* olmalı. Babası da sahabi, kendisi de sahabi. Babası Mısır'ı fetheden komutan, Mısır'da medfun. Kendisi de ashâbın en alimlerinden birisi, Abdullah b. Amr İbni'l-Âs.

Dört tane meşhur Abdullah var. Onlardan birisi Abdullah b. Abbas; Hz. Abbas'ın, Peygamber Efendimiz'in amcasının oğlu, bir. Abdullah b. Amr İbni'l-Âs, bu. Abdullah b. Ömer İbnü'l-Hattâb, ikinci halife Hz. Ömer'in oğlu Abdullah. Abdullah b. Mes'ûd, dördüncüsü.

Onlardan birisi oluyor. Bu da Mısır'da, Fustat'ta yani Kahire'nin içindeki eski şehirdeki eski Ulucami'nin köşesinde kabri var.

Allah şefaatlerine erdiresin.

Bu okuyacağım birinci hadîs-i şerîfte Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz biz mü'minleri anlatıyor.

Allah bizleri imanda dâim eylesin, yolunda dâim eylesin. İbadetlerine müdâvim eyle-

sin. Mü'min kullar olarak yaşıyoruz; mü'min-i kâmil olarak yaşayıp imân-ı kâmil ile hayatımızın sona ermesinden sonra sevdiği razı olduğu kul olarak cennete girmeyi, âhirete varıp cennetle cemâliyle müşerref olmayı Allah cümlemize nasip eylesin.

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، إِنَّ مَثَلَ الْمُؤْمِنِ كَمَثَلِ
الْقِطْعَةِ مِنَ الذَّهَبِ، يَنْفُخُ عَلَيْهَا صَاحِبُهَا، فَلَمْ تَتَّغَيَّرْ
وَلَمْ تَنْقُصْ. وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، إِنَّ مَثَلَ الْمُؤْمِنِ
كَمَثَلِ النَّحْلَةِ، أَكَلَتْ طَيِّبًا وَوَضَعَتْ طَيِّبًا، لَمْ
تُكْسِرْ وَلَمْ تَفْسُدْ

Vellezî nefsi Muhammedin bi-yedihî inne mesele'l-mü'mini ke-meseli'l-kıt'ati mine'z-zehebi yenfuhu aleyhâ sâhibuhâ fe-lem yeteğayyer ve lem tenkus. Vellezî nefsi bi-yedihî inne mesele'l-mü'mini ke-meseli'n-nahleti ekelet tayyiben ve vadaat tayyiben lem tükser ve lem tefsüd.

Peygamber Efendimiz bizleri çok güzel iki benzetme ile taltif ediyor.

Vellezî nefsü Muhammedin bi-yedihî.

“Muhammed’in canı elinde olana yemin olsun ki.”

Bu, Peygamber Efendimiz’in yemin ediş şekillerinden birisidir. Kendisini üçüncü bir şahısmış gibi adını söyleyerek anar; “Muhammed’in canı elinde olan Allah’a yemin olsun ki.” Tevâzuan, sanki kendisi başka bir şahısmış gibi, bir üçüncü şahısı anlatıyor gibi anlatarak bir yemin ediş tarzı var. “Şu Muhammed’in -yani kendisini kastediyor- canı elinde olan Allah’a yemin olsun ki... Nefsim elinde olan Allah’a yemin olsun ki...” Nefisten murad burada, “hayat, can” demektir.

“Muhammed’in canı Allah’ın elinde” ne demek?

Tabii hepimizin canı Allah’ın elinde.

Bu ne demek?

İsterse ömür verir, yaşatır; isterse o anda canını alır, insan âhirete gider. Yaşamı veren, hayatı veren, insanı bunca imkânlarla yaşatan Allah.

Burada tabii her şeyin Allah’tan olduğuna, her nimetin Allah’tan geldiğine, hayatı-

mızın da Allah'ın bir ikrâmı olduğuna [dair bir] ifade var. Bir taraftan da şükür var. Bir taraftan da itaatin sebebi anlatılmış oluyor. Bizi yaratan, nimetleri veren, hayatımızı veren Allah; o halde her şeyi bize veren Allah'a da bizim elbette tam O'nun istediği gibi kul-luk etmeye çalışmamız lazım. Ona da bir işa-ret olmuş oluyor.

“Şu Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun ki...”

“Muhammed'i yaşatan, dilerse her şeyi yapmaya kâdir olan o yüce Mevlâ'ya yemin olsun ki...”

Inne mesele'l-mü'mini ke-meseli kıt'ati mine'z-zehebi. “Müslüman bir altın parçasına benzer.”

Ne bakımdan benzer?

Benzetmelerde bir benzetmenin yönü olur. Mesela; “Adam gül gibi adam.” Ne demek?

Gülün yaprakları ne kadar güzelse, gül ne kadar [güzelse o da öyle güzel.]

Veya; “Gül gibi karısının kıymetini bilmedi de şöyle yaptı, böyle yaptı...” Benzet-

mede bir benzetmenin şekli vardır. “Gül nasıl güzelse o da öyle güzel” gibi...

Mü'min de bir parça altın gibidir.

Ke-meseli kıt'ati mine'z-zehebi. “Altından bir parça gibidir.”

Hangi yönden?

Yenfuhu aleyhâ sâhibuhâ. “Altın eğrilse, bükülse, kullanılmış olsa, hurda altın olsa bile, sahibi onu ocağa koyup ocağı ısıttığı zaman, üfürdüğü, körükle ocağı kuvvetlendirdiği zaman...” *Fe-lem yeteğayyer.* “Erir ama değişmez. Kıymeti aynı kıymette kalır.” *Ve lem tenkus.* “Miktarı da azalmaz, aynen miktarı devam eder.”

Hurda da olsa, eritilse de, yeni bir şekil verilse de altın her zaman altındır. Mü'min de altın gibidir; hangi hâle girerse girsin, mü'min altın gibi kıymetlidir.

Bu güzel bir benzetme. İnsan mü'min oldu mu, hakikaten hayatın her hâlinde Allah'a kulluğunu güzel yapar. Zenginse şükrünü edâ eder, malıyla hayır hasenât yapar, eserler bırakır; binalar, camiler, Kur'an kursları, çeşmeler, köprüler [yaptırır.] Tarih boyunca

Ülkemizde yapılan, istifade ettiğimiz, hatta istifade ederken kimin yaptığını dahi bilmediğimiz birçok eser hayır sahiplerinin eseridir. Mecburî değil, devlet yapmamıştır, devlet eliyle yapılmış değildir; bir paşanın, bir ağanın, bir padişahın eseridir, hayrına yapmıştır. Zenginse hayır yapar. Fakirse sabreder. Harama sapmaz. Hasta olsa; “Elhamdülillah, ok Şükür iyiyim.” der. Sıhhatli olsa; “ok Şükür, Allah bana sıhhat âfiyet verdi.” der. Nimetin kadrini bilir. Belaya tahammül eder. Her hâli güzel; altın gibi. Altın da öyledir; hangi Şekilde olsa kıymetinden bir Şey kaybetmiyor. Mü’min de öyledir.

Mü’min zenginse hayır yaptığını için sevap kazanır, derecesi yükselir. Fakirse sabreder, sevap kazanır, derecesi yükselir. Sıhhatliyse Őkreder, Őkrnden dolayı sevap kazanır. Nimet bulduğu zaman yer, ondan dolayı sevap kazanır. Hasta olduğu zaman sabreder, sevap kazanır. Nimet bulamadığı zaman, yemediği, oruç tuttuğu zaman, sabrettiğinden yine sevap kazanır. Yani m’minin sırtı yere gelmez.

Allah'ın bize verdiği en büyük nimet İslâm nimetidir. Çok şükür ki, elhamdülillah, müslümanız. İslâm'dan büyük nimet olmaz. İnsan mü'min olunca her hâlükârda sevap kazanır. Kâfir olunca bütün bunların hepsi elinden gider. Kâfirin hayrı da hasenâtı da kabul olmaz.

Bu diyarlarda geziyoruz, görüyoruz; kâfirlerin yaptığı hayırlar var, hasenât var, kendi akıllarınca yaptıkları eserler var; kiliseler, okullar, hastaneler var. İman olmayınca Allah hiçbirini kabul etmiyor. İbadetlerin, hayırların kabul olmasının ilk ön şartı mü'min olmaktır. Mü'min olmadığı zaman hepsi boşa gidiyor. Çünkü öyle büyük suçlar işliyor ki bu yaptığı hayırlar o suçların yanında küçük kalıyor.

Onun için, üzerimizdeki nimetlerin en büyüğü müslüman olmamızdır, İslâm nimetidir. Elhamdülillah ki müslümanız, mü'miniz. Allah'a hamd ü senâlar olsun!

Bu hadîs-i şerîf çok güzeldir. Altını hangi kalıba dökersen dök, ister eski olsun, ister yeni; toprağın altında kalsa asırlar sonra çıkıyor, bakır para yemyeşil olmuş, çürümüş;

altın pırıl pırıl duruyor. Biraz toprağını [temizliyorsun;] yine pırıl pırıl altın.

Elhamdülillah alâ ni'meti'l-İslâm.

İkinci bir benzetme yapıyor:

Vellezî nefsi bi-yedihî. “Canım elinde olana yemin olsun ki.”

Yine hayatını Allah’ın verdiğini düşünerek Allah’a öyle yemin ediyor: “Beni yaşatan Allah’a yemin olsun ki.” gibi...

İnne mesele'l-mü'mini ke-meseli'l-nahleti. “Müslüman bal arısına benzer.” *Ekelet tayyiben.* “Bal arısı çiçek çiçek dolaşır, her çiçeğin en güzel yerini alır.”

Biz küçükken ‘ballı baba’ derdik; arsalarda eflatun renkli çiçekler vardı, onun çiçeğini çekerdik, ‘hüp’ yapardık, hafif bir tat gelirdi. Ballı baba çiçeği... Arı bizim bu yaptığımız şeyi her çiçekte yapıyor. Her çiçeğin içine giriyor, dibine hortumunu sokuyor; o tatlıyı alıyor. Çiçek de vaziyetten memnun. Çiçek özellikle arının kendisine gelmesini istiyor. Hatta süsleniyor, bezeniyor; renkler, kokular hep arıyı çekmek için...

Neden?

Arı ona geldiği zaman oradaki çiçek tozlarını alıyor, öbür çiçeğe gittiği zaman oraya aşıyor; böylece çiçeklerin aşılama işi oluyor. Arı o kadar büyük faydalar sağlıyor ki... Mesela arılar ve böyle çiçekten çiçeğe gezen uçucu böcekler olmasa meyveler aşılama; elması, armudu, vesairesi olmaz. Aşılama işlemini yapıyor. Onun için, her çiçek arının gelmesini ister. Arıya ikrâm olsun diye aşağıda öyle bir tatlı da hazırlıyor, o da arıya ikrâmı... Arı oradaki tatlıya tamah ediyor, uçarak geliyor, o tatlıyı çekiyor.

Ekelet tayyiben. Arı güzel, tatlı, temiz şeyleri yiyor. Sinek olsa pisliğe konar. Karga olsa, akbaba [olsa] leşe konar. Akbabayı gördün mü belli ki orada bir hayvan ölmüştür. Ama arı tertemiz bir şey yiyor.

Ekelet tayyiben ve vadaat tayyiben. Yedikten sonra arının ortaya koyduğu mahsül de bal. O da güzel. Yediği de güzel, imal ettiği de güzel.

Müslüman da öyledir. Her şeyi güzeldir; ortaya koyduğu sonuç da, eser de güzeldir.

Lem tükser ve lem tefsüd. “Hem de arı bindiği dalı, konduğu çiçeği kırmaz.”

*Lem tükser. “Kırmaz.” Ve lem tefsüd.
“Bozmaz.”*

Yani düzenini târumâr etmez, berbat etmez, kırmaz. Güzelce gelir, birçok hayırlı iş yapar, oradan yer, alır alacağını, taşır, ondan sonra da kovanda güzel bal yapar, bize verir. Kendisinin ihtiyacından çok fazlasını yapıyor. Arıcılar hem arıyı besliyorlar, hem de fazlasını alıyorlar; insanlar da istifade ediyor, sayesinde bal yiyorlar.

Demek ki bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz’in müslümanı övdüğünü görüyoruz. Müslüman altına benzer. Altını eriten adam ocağa koysa, üflese, körüklese, eritse bile bozulmaz ve azalmaz, uçmaz, gitmez. Toprağa düşse bir şey olmaz. Bir taraftan müslüman arıya benzer; aldığı güzeldir, verdiği güzeldir.

Müslümanın aldığı nedir?

Bilgileri toplar, öğrenir; olayları inceler, ibret alır. Çünkü her olaydan insanın ibret alması lazım.

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ

*Fa'tebirû yâ uli'l-ebâr*¹ diyor Kur'ân-ı Kerîm. “Ey gözleri olan göz sahibi insanlar, gördüğünüz şeylerden ibret alın! Şu anlatılan olaydan ibret alın.”

Müslüman her olaydan ibret alır, dersini çıkartır. Bakışı ibretlidir, duyusu ibretlidir, düşünmesi müspettir. Müslüman birçok şeyi öğrenir. Kulağından eski bilgileri alarak, gözüyle görerek, kulağıyla işiterek, okuyarak birçok bilgiyi alır. Bu, arının her çiçekten bal toplamasına benzer.

Müslüman, gayrimüslimden bile istifade eder. Müslüman, edepsizden bile istifade eder. Lokman Hekim’e, mübareğe sormuşlar:

“Bu kadar güzel ahlâkı, bu kadar güzel âdâbı, bu kadar tatlı tatlı huyları, edebi nereden öğrendin?”

“Edepsizlerden öğrendim.” demiş.

İnsan edepsizden edebi nasıl öğrenir? “Kelin merhemi olsa kendi başına sürer.” derler. O edepsizden o edebi nasıl öğreniyor?

Bu adam bu edepsizliği yaptığı zaman, uzaktan inceleniyor; “Bak bu iyi olmadı, ben

---

¹ 59/Haşr, 2.

bundan hoşlanmadım. O halde ben bu kötü şeyi yapmayayım.” diyor. Böylece olumsuz bir olaydan bile olumlu bir sonuç çıkartıyor.

Müslüman böyledir. Her şeyi alır, alır, alır; ibretleri alır, kafasında evirir, çevirir, tefekkür eder; bilgileri öğrenir, dinî ilimleri öğrenir. Bunlar arının bal toplamasına benzer. Ondan sonra konuşacağı zaman hayır söyler, nasihat eder, iyi fikirler söyler, faydalı işlerin yapılmasını teklif eder. O halde ortaya koyduğu da arının balı gibidir. Mü'minin sözü de güzeldir, arkadaşlığı da güzeldir, ahbablığı da güzeldir, ortaya koyduğu eserler de güzeldir, davranışları da güzeldir, her şeyi güzeldir.

Onun için, Allah'ın bizi müslüman etmesine ne kadar hamd edersek, şükredersek azdır. En büyük nimet İslâm nimetidir.

Allah bizi bu nimette şu anda yaşatıyor, bu nimetle ömrümüzü devam ettirmemizi nasip etsin. Mü'min olarak âhirete göçmeyi nasip eylesin. Cennetle cemâliyle müşerref eylesin.

Bir hadîs-i şerîf bu.

b. Dini Bilgilerin Yayılması ve Yardım- laşma Önemi

İkinci hadîs-i şerîf:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُوْمِنُوا،
وَلَا تُوْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوْا. أَوْ لَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا
فَعَلْتُمْوَهُ تَحَابَبْتُمْ؟: افشوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ

*Vellezî nefsi bi-yedihî lâ tedhulûne'l-
cennete hattâ tü'minû. Ve lâ tü'minû hattâ
tehâbbû. Evelâ edullüküm alâ şey'in izâ feal-
tumûhu tehâbebtüm? Efşü's-selâme bey-
neküm.*

Bu da sahih hadis kitaplarında, mesela Müslim'de, Ebû Dâvud'da, Tirmizî, İbn Mâce'de, -ki bunlar en sahih hadis kitaplarıdır- Ahmed b. Hanbel'in eserinde, İbn Hibban'da vardır. Ebû Hüreyre'den ve İbn Mes'ûd'dan rivayet edilmiştir.

Peygamber Efendimiz yine yemin ediyor:

*Vellezî nefsi bi-yedihî. "Canım elinde
olan Allah'a yemin olsun ki."*

“Hayatım O’na bağlı, O’nun emrine bağlı, takdirine bağlı olan Allah’a yemin olsun ki...”

Lâ tedhulûne’l-cennete hattâ tü’minû.
“İman etmedikçe, mü’min olmadıkça cennete giremeyeceksiniz, giremezsiniz.”

Bir insanın cennete girişı, şartı nedir?

Mü’min olması.

Mü’minden başkası cennete girecek mi?

Girmeyecek.

O halde, sık sık sorulan bir sorunun cevabı bu hadîs-i şerîfte var:

“Edison cennete girecek mi?”

Girmeyecek.

Neden?

Hıristiyan öldü. Müslüman olduğunu ilan etmedi. Girmeyecek. Mü’min olmadıkça cennete girmeyecek.

Hıristiyanlar mü’min mi, değil mi?

Hıristiyanlar maalesef kâfir oldular.

Neden?

Allah'ın peygamberine “Allah'ın oğlu” dediler, haça taptılar. Ondan sonra, Peygamber-i Zîşânımız âhir zaman peygamberi olarak geldi, Allah'ın gönderdiği son peygamberi, Hz. İsa'nın müjdelediği, “Geline itaat edin.” dediği peygamberi kabul etmediler. Onun için kâfir oldular.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ

*Lekad kefere'Illezîne kâlû inna'llâhe hüve'l-Mesîhu'bnü Meryem.*²

“‘Meryem’in oğlu İsa Mesih tanrıdır.’ diyenler kâfir oldular.”

Bu bir âyet-i kerîme...

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ

*Lekad kefere'Illezîne kâlû inna'llâhe sâlisü selâsetin.*³

Triniteye inanan, “Allah üçtür” diyen, onlar da kâfir oldular!

Bu da Katolikler'in inancıdır. Triniteye inanıyorlar. Hatta Trinity kilisesi var. İngiliz-

---

² 5/Mâide, 17.

³ 5/Mâide, 73.

ce *Trinity Church* diyorlar. Onların kâfir oldukları kesin.

Demek ki mü'min olacak. Tabii putperest girmeyecek, edepsiz girmeyecek, katil girmeyecek, vs. vs. girmeyecek de, mü'minlerden yani müslüman zümreden de iman etmedikçe cennete girmeyecek. Hiç kimse cennete imansız giremez, ancak mü'min olmak şartına sahip olanlar cennete girerler.

Ve lâ tü'minû hattâ tehâbbû. Bu mü'min olmanın şartı da...

“Ben Allah’a inandım. Ama kimseyle konuşmuyorum, kimseyi sevmiyorum, kimseye karışmıyorum...”

Olmaz!

“Birbirinizi sevmedikçe de hakiki mü'min olamazsınız.”

Mü'min, mü'mini sevecek.

Sen Çeçenliler'i tanıyor musun?

Tanımıyorum. Ama seviyorum, korumaya çalışıyorum. Yardım ettiler. Anadolu'dan birçok kimse, kalktılar, orada cihat ettiler. Şe-

hit olanların bir kısmı onlardan... Adapazarı'ndan, Hendek'ten, Düzce'den, Akyazı'dan nice kardeşlerimiz Çeçenistan'a savaşmaya gitti. Bosna'ya, Hersek'e savaşa gittiler, şehit oldular. Bizim kardeşlerimizden, ihvânımızdan şehit olanlar var. Mü'min mü'mini sever, nerede olursa olsun...

Filipinler'de müslümanlar var. Endonezya'nın falanca yerinde müslümanlar var. Burma'da, Tayland'da, Vietnam'da müslümanlar var.

Biz bilmiyorduk! Biz çok kusurlu müslümanlarız! Dünyadaki müslümanların bir sayımını yapmamışız. Nerede olduğundan habermiz yok. Vietnam harbi oldu bitti; Çinliler'le Amerikalılar çarpıştı, arada Vietnamlılar da geldi gitti, hiç umursamadık. Ama sonradan öğrendik ki Vietnam'da müslümanlar da varmış. Vay... Hiç haberimiz olmadı.

Sonra Tayland'da kaç milyon müslüman var. Bana geldiler, beni davet ettiler:

"Buraya gelin hocam. Sizden hoca istiyoruz, bize hoca gönderin, İslâm'ı anlatsın." dediler.

“Sizin yanınızda, yakınıınızda komşunuz Hindistan var, Hint müslümanları var. Pakistan var, Pakistan müslümanları var. Bangladeş var, Bangladeş’de müslümanlar var.” dedim.

“Yok, biz Türk hoca istiyoruz.” [dediler.]

Türkler’in [oralarda] çok itibarı var, biz bilmiyoruz. Fakat gezince insan anlıyor; Türkler’in dedelerimizden dolayı çok büyük itibarı var. Dedelerimizi çok seviyorlar, Osmanlı’yı seviyorlar; ondan dolayı bizi seviyorlar. Bizi çok kahraman, çok fedakâr, çok dindar, çok iyi müslüman biliyorlar, onun için çok seviyorlar. “Ben Türküm” dediğiniz zaman [çok seviniyorlar.] Balkanlar’da, Arnavutluk’ta, Yugoslavya’da, Bosna’da, Hersek’te ahâli; “Elhamdülillah, ben Türküm.” der. Müslüman sa öyle diyor. O kadar sevgi var.

Birbirimizi tanıyacağız ve seveceğiz. Artık yirminci yüzyılın çağdaş imkânlarına sahibiz. Bak, konuşmamız başka bir yerde seyredebiliyor, âletleri kullanıyoruz, otomobille-re, uçaklara biniyoruz, bilgisayar kullanıyoruz, çocuklarımızı okutuyoruz... İleri bir cihaz görünce artık şaşırılmıyoruz, öğreniyoruz.

Elhamdülillah, kimseden eksiğimiz yok. Türkiye’de de bazı şeyleri imal ediyoruz, bazı şeyleri yapar duruma geldik, ihraç ediyoruz. Dünyanın her tarafına dağılmışız, çalışıyoruz. İşte buraya ilk önce babalarımız, dedelerimiz işsizlikten, Türkiye’de geçim zor olduğundan kalktılar, işçi olarak geldiler. Vasıfsızdı, yani usta değillerdi, tahsilleri yoktu, Almancaları yoktu, teknik bilgileri yoktu. Ama bir nesil sonra çocukların kimisi bilgisayarlı oldu, kimisi falanca okulu bitirdi, kimisi iş sahibi oldu, patron oldu... Kaç bin tane patron varmış Almanya’da?

Elhamdülillah, 30 bin tane mi dediler, daha fazla mı, rakamları unutuyorum...

İşçi olarak geldiler, ondan sonra insan çalıştırmaya, özel olarak, kimsenin emrinde olmadan para kazanmaya başladılar. Çok şükür, elhamdülillah, şimdi geniş imkânlarımız var.

Dünyanın her yerindeki müslüman kardeşimizi bileceğiz, yardımcı olacağız, destekçi olacağız. Somali’de açlık var; gideceğiz, gıda yardımı yapacağız. Sudan’da, kenardaki köşedeki düşmanlar saldırıyorlar; gideceğiz,

yardımcı olacağız. Çeçenistan'da Ruslar zulüm yapıyor; gideceğiz, yardımcı olacağız. Bosna-Hersek'te Sırp lar Avrupa'nın, NA-TO'nun desteğiyle, himayesiyle haksızlıklar ediyorlar; gideceğiz, biz de orada yardımcı olacağız. Birbirimizi seveceğiz.

“Hocam, seveyim ama bazen de severken kızıyorum; çünkü herif şöyle yapıyor, böyle yapıyor, kızdırıyor, sevimsiz!”

Tamam. Dikensiz gül olmaz; kusuru da olsa seveceğiz. Bir insanın mü'min olması meziyet olarak kâfidir. Kusurlu olabilir. Kusurunu düzelteceksin. Suçlu olabilir, günahkâr olabilir. Günahından döndürmeye çalışacaksın. Yalvaracaksın, yakaracaksın, uğraşacaksın, didineceksin, çırpınacaksın; onu doğru yola çekmeye çalışacaksın.

Bizim şu yaşadığımız Almanya'da çok büyük görevimiz var. Çünkü arkadaşlarımızın bize bildirdiğine göre; çocuklarımız %1-1,5 nispetinde -%1, %2'yi bile bulmuyor- istenilen şekilde oluyor. Burada 2,5 milyon Türkiye'den gelmiş kardeşimiz var; ama çocuklarını incelediğimiz zaman, 300 çocuktan üç tanesi istediğimiz gibi hayırlı evlat oluyor; na-

mazlı niyazlı, ibadetinde taatinde, anasını babasını memnun eden... Babası camiye giderdi, takvâ ehli insandı, çocuk da öyle; üç tanesi... %1-1,5... Geriye kalanı babası gibi olamamış, babası kadar müslüman değil; babası namazlı niyazlı ama çocuk gevşek, başka yerlere alışmış, başka kafadan, başka türlü yetişmiş, zihniyeti farklılaşmış; kayboluyor. 17 yaşından sonra da çocuklar devletin himayesine giryormuş, baba baskı yapamıyormuş. Ondan sonra biraz daha kendi bildiklerine göre hareket ediyorlarmış. Baskı olursa ıcabında gidip devlete sığınıyorlarmış, diye duyuyoruz. O çocukların kurtulması için, buradaki bilgisi az olan kardeşlerimizin bilgilenmesi için çalışmamız lazım.

Buradaki ahâlinin %10'u camilere gidip geliyormuş; düğünde, bayramda, Cuma'da vesairede... %90'ı camiyle ilgili değilmiş. Bu fena! Camiyle ilgili olmamak olur mu?!

Ben Almanya'da gezerken görüyorum; ara sokaklara, caddelere girdiğim oluyor, köylere gittiğim oluyor, bir arkadaşı ziyaret edeceğiz filan diye... Bakıyorum; tarlaların arasında 5-10 tane ev var, bir kilise var; on-

dan 300 metre ileride 5-10 ev daha var, bir kilise daha var; ondan biraz daha ileride... Yani o kadar sık. Şehrin içinde de sık, köylerde de sık. Benim anladığım kadarıyla eski devirde bu adamlar kiliselerin etrafında yaşamışlar, kiliseyle iç içe yaşamışlar, kilise bunların hayatlarının vazgeçilmez bir parçası. Ama şimdi nasıl, bilmiyorum.

Fakat bizim kardeşlerimizin, buraya gelen insanların %90'ı eğer cami ile hiç ilgili değilse, eğer 300 çocuktan üç tanesi istediğimiz durumdaysa, demek ki yardıma ihtiyaç var, büyük bir çalışmaya ihtiyaç var.

Müslüman müslümanı sever; kusurluysa kusurunu düzeltmeye çalışır, sapıtmışsa doğru yola çekmeye çalışır, cehenneme doğru gidiyorsa cennete girmesini sağlamaya çalışır. “Aman kardeşim! Uçuruma doğru gidiyorsun, etme eyleme; o tarafa gitme, bu tarafa gel!” Bir çalışma yapmak lazım. Sevginin sonucu budur.

Selam vermek lazım. Şimdi burada geçecek;

“Birbirinizi sevmedikçe mü'min olamazsınız...”

Evelâ edullüküm alâ şey'in izâ fealtumûhu tehâbebtüm? “Birbirinizi sevmeniz için size bir çare söyleyim mi, yaptığınız zaman sevginiz artar?”

c. Selâmın Anlamı

Efşü's-selâme beyneküm. “Aranızda selâmı yayın, yaygınlaştırın.”

“Selam verin, tanışın, bilişin, birleşin, sevişin, birlikte çalışın.” mânasına.

Hocamız derdi ki:

Mesela adam -diyelim ki- denize düşmüş, sen de oradan geçiyorsun. *Selâmun aleyküm* desen, geçsen gitsen olur mu?

Orada *selâmun aleyküm* denir mi; adam denizde çırpınıyor. Ona elini uzatacaksın, çekeceksin, oradan çıkartacaksın. Kuru bir selâmın orada anlamı yok. Sen onun selametliğini istiyorsan çek, selâmete çıkart. Suyun içine düşmüş işte, boğulacak, çırpınıyor; çek, çıkart.

Selâmı yaymak, selam sadece *es-selâmu aleyküm* demek değildir. Onun iyiliğini istiyorsan iyiliği için her şeyi yapman lazım. Bunu yapmamız gerekiyor.

Burada yapılacak çok iş var.

Ayrıca şimdi bizimkiler, yani yöneten adamlar veya bayanlar -kimisi adam, kimisi hanım, o partinin başkanı öyle, bu partinin başkanı böyle- var güçleriyle Avrupa'yla birleşmek için gayret gösteriyorlar. Dış işleri bakanı oradan oraya koşturuyor; Danimarka'ya gidiyor, bilmem nereye gidiyor, "Aman, etmeyin!" diyor. Hıristiyan demokratlar "Türkiye Avrupa Birliği'ne giremez!" demiş. "Şunları engelleyin, susturun. Bizi alın. Bizi almazsanız olmaz. Sonra Türkiye başka yerlere kayar." Ağlıyor... Evvelce bu koalisyon kurulmazdan önce Londra'ya gitmişti. Londra'da Avrupalı ilgili kimselere bir toplantı yapmıştı. Gözlerinden yaş döktü, bayağı ağladı. "Ağladı" dediler. "Bizi mutlaka alın. Almazsanız Türkiye'de *fundamentalistler* hâkim olur, ondan sonra Türkiye başka tarafa gider. Etmeyin eylemeyin, bizi alın!" demişti. O zaman Avrupalılar onu çok sevmişlerdi, "Bu bizden." diye. Sonra biraz kendilerine hıyanet etti gibi düşündüler. Ama şimdi yine Avrupa'ya almak için "alın" diye çok çırpınıyor. Avrupalılar'dan da; "O hıristiyan demokratlar bizi tam temsil etmiyor, herkes öyle düşün-

müyor, biz sizi alırız.” gibi bir biraz da göz kırpanlar var. Ne olacağını bilmiyoruz.

Biz de istemiyoruz. Biz müstakil kalalım, etrafımızdaki İslâm ülkelerini derleyelim, toplayalım, onlarla birleşelim. Balkanlar’dan Orta Asya’ya, Türkiye’den Güneydoğu Asya’ya, Endonezya’ya kadar, Afrika’ya kadar biz de bir ayrı birlik yapalım. Bunların arkasından gideceğimize müslümanların önderi olalım, onları sevk edelim diye istiyoruz. Biz bunların arasına girip de 16’da bir durumuna, 16 ülkenin arasında bir tek müslüman ülke durumuna düşmek istemiyoruz. Müslüman ülkeleri derleyip toplayıp bir kocaman İslâm birliği meydana getirmek istiyoruz. Ama çalışıyorlar...

Onların çalışmaları olur veya olmaz, biz işin olurlarına, fiilî durumuna bakalım. Fiilî durum: Siz burada 2,5 milyon kardeşimizsiniz. Kayıt dışı olanlar sayılırsa belki 3 milyon oldunuz. Zaten burada yaşıyorsunuz. Hepinizin Hamburg’da, bilmem nerede evi barkı var, çocuğu çocuğu var, işi gücü var. Hiçbiriniz Türkiye’ye dönmeyi düşünmüyorsunuz. Dönecek gibi görünmüyorsunuz. Veya dönmek is-

teyenler çok az miktarda. İçinizden tek tük buraya bir daha gelmemek üzere gidenler oluyor. Bir kısmı da gidiyor, tekrar geliyor. ocuk Türkiye'ye uyum sağlamıyor, "Ben orada yaşayamam." diyor, geliyor. Fiilî durum: Burada milyonlarca, yüz binlerce kardeşimiz var. O halde ne yapacağız?

Onların Allah'ın sevgili kulu olması için, şu altın gibi, bal arısı gibi olan mü'min kul olması için çalışmamız lazım. İslâm'ı öğretmemiz lazım. Müesseseler kurmamız lazım. Eğitimleri elimizde olması lazım. Bu çocukları, bu gençleri, evlatlarımızı öteki Alman arkadaşlarından daha yüksek yetiştirmemiz lazım. Daha ileri mesleklere yerleştirmemiz lazım. Onlar ötekilerin emrinde, vasıfsız insanlar olarak değil de, ötekilerin üstünde, İslâm'ı temsil eden, başkalarının da İslâm'a girmesini sağlayan örnek, numune müslümanlar olmasını sağlamamız lazım.

Almanya'da Türkiye'den gelen müslüman kardeşlerimiz var. Ama Almanlar'ın kendisinin İslâmlaşması kolay olmuyor. şu anda 120 bin Alman kökenli müslüman varmış. Yani Alman, müslüman olmuş. 120 bin. Teşkilatlar

kurmuşlar, çalışıyorlar. Ama 80-90 milyonda 120 bin çok az. Artması lazım. Almanlar'ın da hak dine gelmesi lazım. Puta, haça tapmaması lazım. Hz. İsa'nın razı olmadığı bir yolda bulunmaması lazım. Hz. İsa'nın, Hz. Meryem'in sevdiği, tasvip ettiği, Allah'ın razı olduğu hak yola gelmesi lazım.

Onlara anlatmamız lazım. “Hz. İsa bizim [kalbimizde.]” dememiz lazım. “Biz Hz. İsa'yı severiz. Hatta işte benim akrabamdan filanca'nın adı İsa'dır. Filanca'nın kızı, akrabamdan, adı Meryem'dir. Biz onları severiz.” dememiz lazım. Bilmiyorlar. “Siz yanlış yoldasınız. Onlara tapılmaz. Onlar Allah'ın sevgili kulları; ama sizin düşündüğünüz gibi değil. Allah sizin bu inancınızdan memnun değil. Doğru yola gelin. Bak, Hz. İsa da şöyle buyurmuş, böyle buyurmuş...” diye çalışmamız lazım, çalışmalar yapmamız lazım.

Allah hepimize sevgimizin, aramızdaki muhabbetin icabı olan güzel çalışmalarını yapmayı nasip eylesin.

İkinci hadîs-i şerîf de bu.

d. Cehennem Tehlikesi: Haramlardan Uzak Durma ve Takva

Üçüncü hadîs-i şerîfe gelince:

Bu iki tanesi yağlı ballı, altınlı ballı oldu. Ötekisi de cennete girmekle ilgili oldu, güzel. Bir de tehditli bir hadîs-i şerîfi okuyalım da, biraz da sizi korkutalım. Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîfi, bunu da bilmek lazım. Çünkü cenneti isteyeceğiz, cehennemden korunmaya çalışacağız.

وَاللّٰهِ لَا يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مَنْ دَخَلَهَا حَتَّىٰ يَكُونُوا
فِيهَا أَحْقَابًا، وَالْحُقْبُ بَضْعٌ وَثَمَانُونَ سَنَةً، وَالسَّنَةُ
ثَلَاثُمِئَةٌ وَسِتُّونَ يَوْمًا، كُلُّ يَوْمٍ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا
تَعُدُّونَ

Vallâhi lâ yahrucu mine'n-nâri men dahalehâ hattâ yekûnû fihâ ahkâben. Ve'l-hukubu bid'un ve semânûne seneten ve's-senetü selâsü mieti ve sittûne yevmen. Küllü yevmin ke-el-fi senetin mimmâ teuddûn.

Abdullah b. Ömer, dört Abdullah'tan birisinin -radiyallahu anhümâ- rivayet ettiği,

Deylemî'nin kitabına aldığı bir hadîs-i şerîf. Şimdi bu hadîs-i şerîfi izah ediyoruz.

Vallâhi. Peygamber Efendimiz burada doğrudan doğruya yemin etti.

İlkinde ne demişti?

Vellezî nefsi Muhammedin bi-yedihî. “Şu Muhammed’in canı elinde olan Allah’a yemin olsun.” demişti.

İkincide nasıl yemin etti?

Vellezî nefsi bi-yedihî. “Şu canım elinde olana yemin olsun ki.” demişti.

Burada da *vallâhi* diyor. Bu sefer bizim her zaman yaptığımız gibi yemin ediyor.

Vallâhi lâ yahrucu mine'n-nâri men da-halehâ hattâ yekûnû fihâ ahkâben. “Cehenneme bir düşen orada hukublarca kalmadıkça cehennemden çıkmaz.”

“Bir düşen orada hukublarca kalmadıkça cehennemden çıkmaz.”

Cehenneme kimler düşecek?

Kâfirler, müşrikler, azıllılar düşecek. Onlar cehennemde [ebedî] kalacaklar.

Mü'minlerden de cehenneme düşen olacak mı?

Olacak.

Kimler olacak?

İmanı olduğu halde günah işleyenler, zulmedenler, Allah'ın "yapmayın" dediği işleri yapanlar; yaptıkları günahlar kadar cezalarını çekmek için, bir kısım müslümanlar da müslüman olduğu halde, mü'min olduğu halde cehenneme girecek. "Mü'min olunca hiç girmeyecek." diye bir şey yok. Müslümanlar için de tehlike var. Eğer günahları işlerlerse, haramları yerlerse cehenneme girerler.

Müslümanlardan cehenneme giren bir insan orada ne kadar kalacak?

Hattâ yekûnû fîhâ ahkâben. "Girenler hukublarca orada kalmadıkça oradan çıkmaz."

Şimdi burada tabii bilmediğimiz bir kelime var karşımızda; *ahkâben* yani hukublarca. Efendimiz hadîs-i şerîfin devamında o bilinmeyen kelimeyi bize açıklıyor:

Ve'l-hukubu bid'un ve semânûne sene ten. "Hukub, 80 küsur sene demek."

Her milletin ölçüleri var. Mesela bizim metre kullanmazdan önceki ölçülerimiz; arşın, kulaç filan gibiydi. Şimdi biz metreyi kullanıyoruz; Fransızlar, Almanlar metreyi kullanıyor. Fakat İngilizler inç, foot, yard, kulaç, mil filan; hiç bizim keyfimize uygun düşmeyen acayip rakamlar ile böyle [ölçüm yapan] ölçüler kullanıyorlar. 2,54 cm: 1 inç. Yahu bu doğru düzgün bir şey olsaydı ya... Bizimki ne güzel; 1, 10, 100, 1000... böyle gidiyor. Ondalık sistem güzel, hesaba da geliyor. Ama onlarınki gelmiyor. 12 tane inç, 1 foot oluyor. Yahu bu 12 tane olmasaydı, 10 tane olsaydı da hesap düz olsaydı. Hayır. 3 tane foot, üç ayak, 1 yard ediyor, 1 kulaç ediyor. Hepsi karmakarışık, birtakım hesapları var. Ölçüleri de öyle; galonlar [vs.] bizim gram sistemine uymuyor.

Her milletin demek ki tarih boyunca kullandıkları ölçek/ölçü sistemleri olmuş. Mesela alan ölçüleri, hacim ölçüleri... Hububâtın köylerde ölçülmesi için yuvarlak ölçekler vardı; *rubu'* veya *şinik* veya *kile* filan gibi kelimeler vardı, yaşlılar bilirler.

Bunları niçin söylüyorum?

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Cehenneme giren bir insan hukublarca orada kalır.”

Hukub bir zaman dilimi ama ne kadar?

İzah ediyor; “80 kûsur sene bir hukub eder.”

Neden 80 kûsur senelik bir zaman birimi seçmişler?

Ortalama bir ömür bu kadardır da ondan. Yani “ömürlerce” demiş gibi oluyor.

“İnsan cehenneme düştü mü, vallâhi ömürlerce orada yanmadan dışarıya çıkmaz.” demiş oluyor. 80 kûsur senelik ömrü olan bir adamın ömrünü ölçü olarak alırsak, ömürlerce orada yanacak. Arkasından da diyor ki;

Ve's-senetü selâsü mietin ve sittûne yevmen. “Bir yıl da, sene de -ortalama- 360 gündür.”

Eğer şemsî ise 365 gün kûsur saattir, kamerî ise 354 gün kûsur saattir. Ama yuvarlak hesap bir sene 350-360 gündür.

O halde, birkaç ömür kaldığına göre, yani birkaç 80 kalacak. Her sene de şu kadar

gün, yani güne vurduğumuz zaman, onları birbirine çarpacağız. Bir de ekliyor arkasından;

Küllü yevmin ke-elfi senetin mimmâ teuddûn. Âhiretin günü dünyanın günü gibi 24 saat değil, bu kadar kısa bir zaman dilimi değil.

Âhiretteki gün ne kadar?

Ke-elfi senetin mimmâ teuddûn. "Âhiretin bir günü sizin şimdi kullandığınız zaman birimi olarak bin yıl gibidir."

Çünkü gezegenler kendi etrafında dönünce gün oluşuyor. Bizim dünyamız kendi etrafında 24 saatte döndüğünden bir gün, güneşin bir doğuşundan bir dahaki doğuşuna kadar 24 saat. Ama bu gezegenden git başka bir gezegene, orada gün farklı; başka bir gezegene git, farklı. Âhiretin günü ise bin yıl. Bir günü bin yıl, şimdiki bizim bu ölçüğe göre.

O zaman 360 gün, 365 bin yıl eder. 365 bin yıl da birkaç ömür olduğuna göre, en aşağı 83'le çarpılsa, 80 küsur dediğine göre, 250 eder. 250 x 365 bin yıl kalacak.

Cehenneme bir düşen bir insan, en kısa zamanda hemen cehennemde yanıp çıkacak olan insan ne kadar kalacak?

365 bin x 250 = [91 milyon 250 bin sene]
Cehenneme bir düşen insan 90 milyon sene [kalacak.]

Haram yemiş mesela... Diyor ki Peygamber Efendimiz;

“Haram lokma yemeyin. Haram lokma yediniz mi, haram lokmanın temizlenmesi cehenneme düşüp yanmakla olur. Başka türlü [temizlenmez.] Haram yemeyin.”

Diyelim ki bir müslüman haram lokma yedi. Rüşvet yedi; rüşvet haram. Faiz yedi; faiz haram. Bira içti, içki içti; haram. Domuz eti yedi; haram. Haram yedi. O zaman cehennemde yanacak.

Bir düştüğü zaman ne kadar yanacakmış?

90 milyon sene yanacakmış.

Onun için, cehenneme düşmemeye çalışmak bir müslümanın ana hedefi olmalı.

Hepimiz müslüman mıyız?

Müslümanız.

Cennete inanıyor muyuz?

İnanıyoruz.

Cehenneme de inanıyor muyuz?

İnanıyoruz.

Hesaba inanıyor muyuz?

İnanıyoruz. Hepsi haktır. Cennet haktır. Cehennem haktır. Hesap haktır. Mizan haktır. Âhîret haktır. Hepsi tamam. O halde bizim ana amaçlarımızdan bir tanesi; cenneti mutlaka elde etmek, bir amacımız da cehenneme asla düşmemek. Cehenneme düşmemeliyiz.

Neden?

Ayağı kayıp da insan cehenneme düşerse dışarıya çıkıncaya kadar 90 milyon sene geçecek. En aşağısı 90 milyon sene... Artık ötesini de sen daha fazlaysa, gözünde ne kadar büyük olduğunu anla...

e. Müttakî Kulluk: Haramlardan Uzak Durarak Allah'a Yakınlaşma

O halde nasıl müslüman olmamız lazım?

Takvâ ehli müslüman olmamız lazım.

Takvâ ne demektir?

Müttakî kul olmamız lazım. Allah *ittekû* diye Kur'ân-ı Kerîm'de çok emrediyor.

Ne demek?

“Haramlardan, günahlardan kaçınan müslüman” demek.

Harama, günaha yanaşmayacağız. Sevaplı işleri yapmaya gayretli olacağız. Tembellik göstermeyeceğiz. Uyanık müslüman olacağız. Müttakî müslüman olacağız.

Her zaman açayım Kur'ân-ı Kerîm'i, sayayım diyorum, bir mâni çıkıyor, hâlâ sayamadım. Kur'ân-ı Kerîm'de çok yerde geçiyor; “Takvâ ehli kul olun. Müttakî kul olun.” diye.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ

*Yâ eyyühe'Illezîne âmenu't-tekullâhe hakka tukâtihi.*⁴

Kaç yerde söylüyor...

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا
قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

⁴ 3/Âl-i İmrân, 102

Yâ eyyühe'llezîne âmenu't-tekullâhe
ve'l-tenzur nefsun mâ kaddemet li-ğadin.
Ve't-tekullâh inna'llâhe habîrun bi-mâ
ta'melûn.⁵

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا.
يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

Yâ eyyühe'llezîne âmenu't-tekullâhe ve
kûlû kavlen sedîden. Yuslih leküm
a'mâleküm ve yağfirleküm zünûbeküm...⁶

Böyle âyetler çok.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ
عَظِيمٌ

Yâ eyyühe'n-nâsu't-tekû rabbeküm inne
zelzelete's-sâati şey'un azîm.⁷

Çok âyetler var. "Allah'tan korkun.
Takvâ ehli olun."

وَاتَّقُوا النَّارَ

⁵ 59/Haşr, 18

⁶ 33/Ahzâb, 70-71.

⁷ 22/Hac, 1.

*Ve't-teku'n-nâr.*⁸ "Cehennemden korkun. Cehennem azabına uğramaktan sakının." diye...

O halde kafamızda, ön planda, ilk sırada duran şey ne olacak?

Günah işlememek, cehenneme düşmemek. Takvâ ehli müslüman, dikkatli müslüman, titiz müslüman, özenerek Allah'a kulluğu güzel yapan müslüman olmak. Amacımız bu olacak. Haram yemeyeceğiz, haramı işlemeyeceğiz, günah yapmayacağız.

Nasıl yaşayacağız?

Pırıl pırıl yaşayacağız. Altın gibi olacağız. Bal yapan arı gibi olacağız. Yediğimiz temiz olacağız, ortaya koyduğumuz eserler de temiz olacak.

Burada bir de cehennemle ilgili bir şey işaretlemişim, onu da söyleyeyim, bu son hadîs-i şerîfi tamamlasın.

---

⁸ 3/Âl-i İmrân, 131.

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنْ الزُّقُومِ قَطَرَتْ
فِي بَحَارِ الْأَرْضِ، لَفَسَدَتْ. فَكَيْفَ بِمَنْ يَكُونُ
طَعَامَهُ!؟

*Vellezî nefsi bi-yedihî lev enne katraten
mine'z-zakkûmi kataret fî bihâri'l-ardi le-
fesedet. Fe-keyfe bi-men yekûnu taâmen?*

İbn Abbas *radiyallahu anhümâ*'dan. Bu da üçüncü Abdullah. Abbas'ın oğlu Abdullah. Amr'ın oğlu Abdullah, Ömer'in oğlu Abdullah, Mes'ûd'un oğlu Abdullah. Dört Abdullah'ın [sözü] de geçti bu akşamki sohbetimizde, tevâfukan hepsinin rivayetiyle karşılaştık. Bu da Abbas *radiyallahu anh*'ın oğlu Abdullah b. Abbas *radiyallahu anhümâ*. Ne buyurmuş Peygamber Efendimiz, onun rivayet ettiğine göre?

“Nefsim elinde olana yemin olsun ki; hayatımı bana sağlayan, beni yaşatan Allah'a yemin olsun ki...”

Lev enne katraten mine'z-zakkûmi. “Zakkumdan bir damla damlasa.” *Fî bihâri'l-ardi.* “Dünyanın denizlerinin hepsine...”

Atlantik okyanusu, Pasifik okyanusu, Hint okyanusu, Kuzey Buz denizi, Baltık denizi, Akdeniz, vesaire...

“Bütün denizlere cehennemin zakkumundan bir damla damlasaydı...”

Le-fesedet. “Hepsini berbat ederdi.”

Bir damlacık zakkum bütün dünyanın denizlerinin hepsini zehir zıkkım etmeye yeterdi.

Fe-keyfe bi-men yekûnu taâmehû? “Peki gıdası zakkum olanların hâlinin ne olacağını bir düşünün, nasıl olacak onların hâli?”

Ne olacak?

إِنَّ شَجَرَتَ الزُّقُومِ ۖ طَعَامُ الْأَثِيمِ ۗ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي
الْبُطُونِ ۖ كَغَلِيِّ الْحَمِيمِ

*Inne şecerete'z-zakkûm. Taâmu'l-esîm.*⁹

Cehenneme atılan günahkârların gıdası ne olacak?

Cehennemin zakkum ağacı olacak. O zakkum ağacından yiyecekler.

⁹ 44/Dûhan, 43-44

Yediği zaman ne olacak?

*Ke'l-mühli yağlî fi'l-butûn.*¹⁰ Yiyenin karnını zehir fokur fokur, fokur fokur kaynatacak. Çok müthiş bir azap olacak. İçi cayır cayır yanacak. O yangından kurtulmak için cehennemın irinlerini içecek. O da ayrı bir azap... Azap üstüne azap, ceza üstüne ceza...

O halde ne yapmamız lazım?

Allah'tan korkup Allah'ın iyi kulu olmaya çalışmamız lazım. Haramlardan, günahlardan uzak durmamız lazım. Allah'ın istediği sevgili kulu olmamız lazım. Cennetine girmeyi, cehenneme düşmekten uzak olmayı sağlamak lazım.

Dört hadis olduğundan hadisi beşleyeceğim. Sonuncu hadisi okuyup dersimi bitiriyorum.

وَدِدْتُ أَنِّي لَقَيْتُ إِخْوَانِي. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ،
أَلَسْنَا إِخْوَانَكَ؟ قَالَ: أَنْتُمْ أَصْحَابِي. وَإِخْوَانِي قَوْمٌ
يَجِيئُونَ مِنْ بَعْدِي يُؤْمِنُونَ بِي وَلَمْ يَرُونِي. قَالَ: يَا

¹⁰ 44/Duhan, 45-46

أَبَا بَكْرٍ، أَلَا تُحِبُّ قَوْمًا بَلَغَهُمُ أَنَّكَ تُحِبُّنِي، فَأَحْبُوكَ
بِحُبِّكَ إِيَّايَ؟ فَأَحِبَّهُمْ، أَحَبَّهُمُ اللَّهُ

Vedidtü ennî lakîytü ihvânî. Kâlû: yâ Resûlallah, elesnâ ihvânek? Kâle: entüm ashâbî. Ve ihvânî kavmun yecîûne min ba'dî yu'minûne bî ve lem yerevnî. Sümme kâle: yâ Ebâ Bekir, elâ tuhibbu kavmen belağahum enneke tuhibbunî fe-ahabbûke bi-hubbike iyyâye? Fe-ehıbbehüm ehabbehumu'llâhu.

Müjdeli hadîs-i şerîfle bitirmiş oluyoruz.

Peygamber Efendimiz bir gün ashabıyla otururken buyurmuş ki;

Vedidtü ennî lakîytü ihvânî. “Canım öyle istiyor ki ben ihvânıma bir kavuşsaydım, onlarla bir buluşsaydım.”

İhvan ne demek Arapça'da?

“Kardeş” demek.

“Kardeşlerimle bir buluşsaydım.”

Eğer bu hadisin arkası olmasaydı; “Peygamber Efendimiz’in kardeşleri kim olabilir?” diye birbirimize sorsaydık, cevap olarak ne derdik?

Peygamber Efendimiz'in kardeşleri kimler?

Öteki peygamberler. Aslında Peygamber Efendimiz'in kardeşi deyince ilk hatıra gelen Hz. Musa, Hz. İsa, Hz. İbrahim... Çünkü hepsi peygamber oldukları için, aynı görevle görevlendikleri için onlar kardeş gibiler. Bir anne babadan kardeşler gibidir. Bu hususta hadîs-i şerîf de var.

Ama “Keşke ihvânımla bir kavuşsaydım, karşılaşılsaydım.” deyince, sahabe-i kirâm şaşırılmışlar, demişler ki;

Kâlû: yâ Rasûlallah, elesnâ ihvânek?
“Bizler senin ihvânın değil miyiz?”

“Bak etrafındayız, bizler senin din kardeşin değil miyiz?”

Onlar neden öyle diyorlar?

Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'de;

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

“Mü'minler birbirinin kardeşidir.” diye geçiyor.

İslâm'dan dolayı din kardeşliği var. Peygamber Efendimiz'in ashâbı birbirleriyle din kardeşi olduğu gibi, Peygamber Efendimiz de peygamber ama, onunla da kardeş, Kur'ân-ı Kerîm'in kardeş yapması dolayısıyla...

Elesnâ ihvâneke? “Bizler senin kardeşlerin değil miyiz, yâ Resûlallah?”

“Kimi kastediyorsun? Bak aramızdasın işte. ‘Ah ihvânıma kavuşsam!’ dedin. Kimler bunlar?”

Kâle: entüm ashâbî. “Hayır, siz benim ashâbımsınız.”

Peygamber Efendimiz'i gören, onun etrafına toplanan, o devrin insanların adı özel.

Onların adı ne?

Ashab.

Peygamber Efendimiz'in ashabından sonraki, Peygamber Efendimiz'i görmeyip de ashaba yetişmiş olan neslin adı ne?

---

¹¹ 49/Hucûrât, 10.

Onların adı *tâbiîn*.

Bak, isim nesilden nesile değişiyor. Peygamber Efendimiz'le beraber olan, onun çağına yetişen, onun cemâlini gören, onun sohbetine eren müslümanlar *ashab*. Tekili *sahabi*, çoğulu *ashâb* veya *sahabe* geliyor. *Sahabiye*, kadın olan.

O neslin adı belli, özel adı var; *ashab*. Ondan sonraki neslin adı var; *tâbiîn*. Ondan sonraki neslin adı var; *tebe-i tâbiîn*.

Niye bunların özel isimleri var?

Bunlar çok özel tabakalar da onun için. Bunlar en hayırlı insanlar. Peygamber Efendimiz'i görenler en hayırlı, ondan sonrakiler ondan sonra, sırayla geliyorlar...

“Sizler benim *ashâbımsınız*...”

Ve ihvânî. “Benim *ihvânım*.” *Kavmun*. “Öyle insanlar ki...” *Yecîûne min ba'dî*. “Ben vefat ettikten sonra dünyaya gelecekler.”

“Daha sonraki asırlarda yaşayacaklar. Benden sonra dünyaya gelecekler.”

Yu'minûne bî ve lem yerevnî. "Beni görmedikleri halde bana inanıp bağlanmış olacaklar."

O halde biz şimdi o tarifin içindeyiz. Biz de 1400 küsur yıl sonra dünyaya gelmişiz. Tarih kitaplarından Peygamber Efendimiz'i okuyoruz. Görmediğimiz halde inanmışız, onun ümmeti olmuşuz, seviyoruz. Sünnetini okuyoruz, hadislerini okuyoruz. Canımız feda. "Ah, Resûlullah'ı görsek, âhirette komşu olsak!" diye temenni ediyoruz.

Bu sözün arkasından Peygamber Efendimiz bir de;

"Yâ Ebâ Bekir..." demiş, sözü Hz. Ebû Bekir'e döndürmüştü.

Elâ tuhibbuhum kavmen belağahum enneke tuhibbunî fe-ehabbuke. "Senin beni çok sevdiğini duyunca, seni seven birtakım insanlar gelecek ileride, onları sevmez misin?"

Fe-ehabbûke fî hubbike iyyâye. "Senin beni sevmenden dolayı sana gönül bağlayan, seni seven insanları sevmez misin?"

Fe-ehıbbehüm. "Onları sev." *Ehabbehumu'llâhu.* "Allah da onları sevsin."

Tarikat, tasavvuf tarih boyunca iki koldan gelişmiş. Bir; Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in kolundan gelişmiş, Nakşî tarikatı. Ebû Bekr-i Sıddîk, Selmânu'l-Fârisî, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in torunu... diye böyle gidiyor. Biz Nakşî tarikatindeniz. Tarikatimizin geriye doğru gittiğimiz zaman, Peygamber Efendimiz'e en yakın ismi Ebû Bekr-i Sıddîk. Seviyoruz, başımızın tacı. Onun için bizlere *sıddîkî* deniliyor, yani Ebû Bekr-i Sıddîk'a bağlıyız. Tarikatlerin bir kısmı da Hz. Ali Efendimiz'den gitmiş. Hz. Ali Efendimiz'in evlatlarından mübarek silsile böyle gelmiş. Bu ikisi tarih içinde bazı yerlerde birleşmiş. Bizim Nakşî tarikatının bir kolu da Hz. Ali Efendimiz'e yine bağlanıyor.

Ebû Bekr-i Sıddîk hakkında hadîs-i şerîfler çok. Ümmetin hakikaten Peygamber Efendimiz'e en çok yardım eden, rızasını en çok kazanan ve mertebesi en fazla olan şahsiyeti Ebû Bekr-i Sıddîk. Diyor ki;

“Ümmetin imanı tartılsa, Ebû Bekr-i Sıddîk'ın imanı da öbür kefeye konsa Ebû Bekr-i Sıddîk'ın imanı ağır gelir.”

O kadar bağlydı Peygamber Efendimiz'e, o kadar seviyordu. Onun için Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e bizim de muhabbetimiz sonsuz.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi o mübarek büyüklerimizden ayırmasın. Dünyada yollarından ayırmasın, âhirette de yanlarından ayırmasın. Cennetiyle cemâliyle müşerref eylediği gibi Peygamber Efendimiz'e ve o mübareklere komşu eylesin.

Sübhâne rabbînâ rabbi'l-izzeti ammâ yasifûn ve selâmun ale'l-mürselîn. Ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn.

el-Fâtiha.

Ders Tarifi

Evvela yirmi beş defa *estağfirullah* deyin, günahlarınız affolsun. Sonra bir Fâtiha, üç *kulhuvallah* okuyun -bu mübarek sureler çok sevaplıdır- bu surelerin sevaplarını Peygamber Efendimiz'e ve Peygamber Efendimiz'den bize kadar tarih boyunca yaşamış, Ümmet-i Muhammed'i irşat etmiş evliyâullah büyüklerimiz, mürşid-i kâmillerimizin, pir-

lerimizin ruhlarına hediye edin. Bizim pek çok tarikatla bağlantımız, ilgimiz var, onları temsil ediyoruz. Nakşî tarikatı, Kâdirî tarikatı, Kübrevî tarikatı, Sühreverdi tarikatı, Ceştî tarikatı, Mevlevî tarikatı, Halvetî tarikatı Bayramî gibi tarikatlarla ilgimiz var. Onlara, hepsine sevgi duyun, bağlılık olduğunu bilin, onların ruhlarına bir Fâtiha, üç İhlas'tan hediye edin zikre oturduğunuz zaman.

Sonra gözünüzü kapayın, düşünün, tefekkür edin ki sevap kazanabilesiniz. Tefekkür çok sevaplı bir faaliyettir. Şöyle: Bu dünyanın faniliğini düşünün, ölümü düşünün. Ölüm bir gün hepimize gelecek. Genç de olabilir, [yaşlı] da olabilir. Allah hayırlı, uzun ömür versin. Ölüme hazırlıklı olmak lazım. Ölüme hazırlıklı olmanın en iyi yolu dervişliktir. Dervişlerden başkası ölüme tedbirli olmuyor. Gevşek gidiyorlar. Ancak dervişlik yolu ölümü düşündürüyor, ölüme hazırlıyor. Onun için, ölümü düşünün. Bir gün gelip Azrail karşımıza ansızın çıkıvermesin, hazırlıksız yakalamasın. Şöyle, âhireti, kabri, kıyameti, mahşer yerini, Mahkeme-i Kübra'yı düşünün, iyilerin cennete girerken nasıl sevindiğini, Sırat'ı geçip, cennete nasıl varıp, ebedî saade-

te erdiğini düşünün, kötülerin de cehenneme atılınca ne kadar korkunç azaplara uğradığını düşünün.

Kendi kendinize, nefsinize deyin ki; “Ey nefsim, bak, aklını başına topla, hayatının kıymetini bil. Bu hayat kimseye kalmıyor. Sen de bir gün gelecek, ya ihtiyarlayacaksın, ya ihtiyarlamayacaksın; ölüm gelecek, öleceksin. Ölmeden evvel hayatını iyi değerlendir, cenneti kazanmaya çalış, cehennemden kurtulmaya çabalaya. Tevbe et. Allah yoluna gir, Allah yolunda yürü. Mü’min-i kâmil ol.” diye kendi nefsinize nasihat edeceksiniz, tefekkürden sonra.

İkincisi; zikrullahı beraberce yaptığımızı düşünün, karşı karşıya oturmuşuz, evliyâullah, büyüklerimiz karşınızdaymış, ben de onların arasındaymışım gibi, hayalinizde göz önüne getirin. Gönlünüzü gönlümüze bağlayıp gelecek olan feyz-i ilâhiye muntazır olun.

Bu bir ilginç iştir tasavvuf yolunda; insan böyle yaptığı zaman, şeyhinden kendisine çok feyizler gelir. Bu çalışmayı başarırsa, güzel yaparsa, bundan sonra Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’i görmeye başlar.

Onun için bu rabıta-ı mürşid dediğimiz işi de güzelce yapın.

Üçüncü yapacağınız düşünce; Allah'ın sizi gördüğünü düşünmeniz, Allah'ın huzurunda olduğunuzu hatırlamanız. Biliyorsunuz ki, Kur'ân-ı Kerîm'de yazılıyor: Allah her yerde hâzır ve nâzırdır; sizi görüyor, her yaptığınızı biliyor, içinizi, dışınızı biliyor. Siz bunu hatırlayacaksınız ve diyeceksiniz ki: “Yâ Rabbi, sen her şeye kâdirsin. Sen her şeyi bilirsin, her şeyi görürsün. Her yerde hâzır ve nâzırsın. Ben senin kulunum. Bana her nimeti veren, varlığı veren, akli veren, imanı veren sensin. Bana yardım eyle yâ Rabbi. Yardım et de, ben senin iyi kulun olayım, bundan sonraki ömrümü senin rızana uygun, şu hadislerde anlatılan şekilde kâmil bir müslüman olarak geçireyim yâ Rabbi; tevfikini bana refîk eyle.” diye dua edin. Bu da çok önemli. Buna da rabıta-ı huzur derler.

Bu üç vazifeyi yaptıktan sonra tesbihlerinizi çekmeye başlayın. Şu tesbihleri veriyorum dersi olmayanlara, dersi olanlar da hatırlarlar.

Yüz estağfirullah.

Estağfirullah ne demek?

“Affet beni Allahım.” demek. Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi, kendisi de çekerd, bize de tavsiye etmiş. Yüz *estağfirullah* çekin.

Yüz *lâ ilâhe ilallah*. Bu da Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi, kendisi de çekerd.

Bin defa *Allah, Allah, Allah* diye Allah kelimesini, --Lafza-ı Celal derler buna-- bunu tesbih olarak çekmek. *Allah, Allah* derken, yüz defada bir duracaksınız, *ilâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî* diyeceksiniz. Çok önemli bir söz bu. Bunu unutmayın. Bilmiyorsanız, öğrenin. Kitaplara bakın, öğrenin.

Yüz defa da Peygamber Efendimiz’e salât-u selam getirin. Bu da çok mühimdir. Salavât-ı şerife getirmek insana çok sevap kazandırır, çok fayda getirir. Peygamber Efendimiz bildiriyor ki: “Salâtı selam getireni melekler bana haber verirler. Bana bildirirler. ‘Falanca sana salât-u selam getiriyor yâ Resûlallah.’ diye. Ben de o salât-u selam getiren şahsı adıyla, sanıyla, babasıyla, künyesiyle, memleketiyle bilirim.” diyor. Resûlullah’ın sizi bilmesi, sevmesi çok önemli.

Sonra biliyorsunuz, bir insan bir insana selam verince, selâmun *aleyküm* deyince ötekisi de *aleyküm selam* der.

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا

*Ve izâ huyyâtüm bi-tahiyyatin fehayyû bi-ahsene minhâ ev ruddûhâ.*¹²

Selam verdikten sonra selama karşılık vermek de şart oluyor.

Peygamber Efendimiz'e salât-u selam getirirseniz ne olur?

O da size selam verir. Faydasını görürsünüz, Resûlullah'ın selamın, duasına mazhar olursunuz. Onun için yüz defa da salavât-ı şerife günlük vazifeniz olsun. Zaten bunu da Peygamber Efendimiz söylüyor. Hadîs-i şerîflerde var.

Sonra da yüz defa da *kulhuvallahu ehad'*ı besmelesiyle okuyun. Bu çok sevaplı bir suredir. Bunu bir okuyan, sülüs-ü Kur'an okumuş kadar sevap kazanır.

Sülüs ne demek?

---

¹² 4/Nisa, 86.

Üçte bir demek. Kur'ân-ı Kerîm'in üçte birini okumuş kadar sevaplı bir suredir.

Tabi herkes hafız değil, herkes Kur'an'ı iyi bilmiyor bu devirde hele; ama *kulhuvalah*'ı küçükten öğretiyorlar insana. Demek ki bir *kulhuvallah*'ı okusa o kadar sevap kazanacak. İki tane okusa, o kadar daha. Üç tane okusa, o kadar daha... Onun için yüz defa da *kulhuvallah* okuyun. Bunu da Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor.

Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği zikirlerden size söyledim. Resûlullah söylüyor. Yani Resûlullah'ın sünneti, tavsiyesi olan şeyleri yapmış olacaksınız bunları yaptığınız zaman, sevap kazanacaksınız. Menfaati size. Yani siz bunları çekince hem dünyada hem âhirette faydasını göreceksiniz. Bu zikirleri yapın. Bu zikirlere devam edin, Allah feyzinizi çok etsin.

Şimdi ben size zikir telkin edeyim. Bu da Peygamber Efendimiz'in âdeti. Sahabesini karşısına oturtup zikir telkin edermiş.

Lâ ilâhe illallah. Lâ ilâhe illallah. Lâ ilâhe illallah. Lâ ilâhe illallah.

Devam edin...

Allah. Allah. Allah. Devam edin... Şimdi ağzınızı kapayın, gözünüzü yumun, öyle devam edin, sessiz...

Allah mübarek etsin. İşte böyle sessiz, kimse duymadan, dil dudak kıyırdamadan içinizden *Allah* demek çok sevaplı bir zikirdir. Bu zikre de alıştırmın kalbinizi.

Bu nasıl alışırsınız, içinize nasıl yerleşir bu zikir, nasıl itiyat hâline gelir?

Evde yalnızken yüksek sesle zikir yaparsınız: *Allah Allah Allah Allah Allah...* Ağzınızı kapatıverirsiniz, tesbihi sessiz olarak çekersiniz. Biraz söylersiniz, söylersiniz, söylersiniz içinizden, sessiz. Sonra zorlanmaya başlarsınız, zorlanmaya başladığınız zaman yine yüksek sesle *Allah Allah Allah Allah Allah..* yine böyle sessiz devam edersiniz, böylece içiniz nefes, dil, dudak, ses olmadan *Allah* demeye alışır gizlice, içiniz alışır. O zaman her yerde zikri yaparsınız, kimse anlamaz. Yolda, otobüste, işyerinde, gecede, gündüzde kalbiniz *Allah* der. Her *Allah* deyişte büyük sevaplar alırsınız. Bir defasından dört milyon dokuz yüz bin misli zikir sevabı alıyor insan.

Nereden çıkıyor o?

Onun da hesabını söyleyeyim de mübalağâ sanılmasın, tastamam bu kadardır rakam.

Diyor ki Peygamber Efendimiz: "Allah yolunda para harcamak bire yedi yüzdür. Cihadâ. *Nafakatüke fîsebilillah biseb'i mieti derrecetin.*

--"Allah yolunda para harcadın mı kaç misliymiş sevabı?"

--"Yedi yüz misli sevap."

--"Hadîs-i şerîfte böyle. Kur'ân-ı Kerîm'de bunun işareti var mı?"

--"Kur'ân-ı Kerîm'de de işareti var."

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ
حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ
وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ

Meselüllezîne yünfikûne emvâlehüm fî sebîlillahi.

Allah yolunda mallarını harcayan kimse-lerin durumu neye benzer?

Kemeseli habbetin.

Bir hububat tanesi eken kimseye benzer. Hububatın bir tanesini yere ekiyorsunuz, ekildiği tane,

Enbetet seb'a senâbile.

oradan yedi başak çıktı.

fî külli sünbületin mietü habbeh.

Her başakta da yüz tane tane. Yüz tane sıralanmış hububat. Bir tane ektiniz, yeni başak çıktı.

Her birinde yüz tane var, kaç eder?

Yedi yüz. Demek ki Kur'ân-ı Kerîm'de, Allah yolunda malını sarf etti mi insanın, bire yedi yüz vereceğini böyle anlatıyor. Delili varmış demek ki.

*Vallahu yudâifu li-men yeşa'*¹³

“Dilediğine daha da fazla verir.” Bu kesin bir rakam değil. Alt rakam.

Demek ki Allah yolunda mal sarf etmek bire yedi yüzmüş. Hadîs-i şerîfte geçiyor, başka hadîs-i şerîfler de var bunu takviye eden:

---

¹³ 2/Bakara, 261.

ذکر اللہ تعالیٰ افضل عند اللہ من النفقة فی سبیل
اللہ مائة درجة.

Zikrullahi teâlâ efdalu indallahi mine'n-nafakati fî sebîlillahi bimieti dereceh.

“Zikrullahın sevabı, Allah yolunda infak etmekten yüz misli daha fazladır.”

O yedi yüzdü, yedi yüzün yüz misli kaç eder?

Yetmiş bin eder. Zikrullahın yetmiş bin sevabı olduğuna başka hadîs-i şerîflerden de deliller var. Yetmiş bindir, yani bir insan *Allah* dedi mi, bire yetmiş bin mükâfat alır.

Bir hadîs-i şerîf daha var: İnsan zikri kalbinden sessiz olarak yaparsa, --yani diliyle yüksek sesle duyulacak gibi değil de, demin size öğrettiğim gibi; “Ağzınızı kapayın, içinizden söyleyin.” dediğim gibi, öyle yaparsa.-- Şimdi bak yapıyorum ben... Hiç duymuyorsunuz, *Allah* diyorum. Şimdi *lâ ilâhe illallah*'ı söyledim. Duyulmuyor. Kimse duymadı. Buraya ağzını yanaştırırsa da, buraya yanaştırırsa da duymaz. Bilen bilir. Allah'ın bildirdiği bilir. İçten.

Böyle meleklerin bile bilmediği, içinden *Allah* dedi mi, *lâ ilâhe illallah* dedi mi, zikretti mi bir insan, onun mükâfatı ne kadar?

O dille, duyulan şekilde yapılan zikirten yetmiş kat fazla.

Yetmiş binin yetmiş katı ne olur?

On misli olsa, yedi yüz bin eder. Yedi yüz binin yedi katı; dört milyon dokuz yüz bin eder. Demin de dedik, aynı rakamı söyledik. Demek ki içinden *Allah* demenin mükâfatı dört milyon dokuz yüz bin misliymiş, hadîs-i şerîflerle kesin. Yani çok büyük bir rakam.

İnsan acaba bunu ne kadar zamanda biter diye hesap yapsa, yani şöyle bir otursa bir kenara, bir dakikada kaç defa *Allah* dediğine baksa; ondan sonra dört milyon dokuz yüz bin *Allah* demenin ne kadar süreceğini bir hesabını yapsa, ne kadar zor olduğunu anlar. Yani rakamın büyüklüğünü o zaman anlar insan. Onun için, zikrullah çok sevaplıdır. Bu böyle her zaman, işte, güçte, yolda, vasıtada, otururken, yatarken, kalkarken hep kalbiniz *Allah* desin, sevabınız çok olsun.

Bizim yolumuz Peygamber Efendimiz'in sünnetine uymak yoludur. En mühim vasfımız budur. Efendimiz'in sünneti yolunda yürürüz. Sakal bırakmamız, sünnet olduğundan; namazın sünnetlerini kılmamız, Efendimiz emretti diye; zikirleri yapmamız, Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi olduğu için.

Ötekiler?

Ötekiler yapmıyorsa, demek ki tam uymuyor. Ben kimseyi tenkit etmiyorum ama, yapmıyorsa, hadisleri tam okumuyor. Yani bizim yolumuz Peygamber Efendimiz'in tavsiyelerini tam tutmaktır.

Onun için hadisleri okuyun. Peygamber Efendimiz'in sünneti yolunda yürüyün. İnsanların bozulduğu zamanda sünneti tutan, sünnete uyan, sünneti uygulayan insanlara yüz şehit sevabı verilecek. Büyük mükâfat alırsınız, Efendimiz'in sünnetine uyun. Namazlarınızı kılın. Namazları cemaatle kılın. Camileri terk etmeyin, camilere devam edin. Cumaları terk etmeyin. Sünnet olan namazları kılın. Ayrıca sevaplı olan işrak namazı, duhâ namazı, evvabîn namazı, gece namazı, teheccüd

namazı, bu beş namazı da kılın. Pazartesi, perşembe oruçlarını tutun.

İnsan üç yoldan cenneti kazanacak bizim yolumuzda, dinî mevzuatı özetlersek insan üç yoldan cennete girer: Bir; ibadetleri yaparak. Namaz, oruç, hac, zekât ibadetleri. İbadetleri yapmazsa olur mu? Olmaz. Allah'a itaat etmeden, ibadet etmeden Allah'ın sevgisi kazanılır mı? Kazanılmaz. Namaz kılmayanı Allah sever mi? Oruç tutmayanı sever mi? Sevmez. Demek ki ibadetleri yapacağız, bir, kesin.

İkincisi; günahlardan kaçacağız.

Günahları işlemeye devam eden Allah sever mi?

Zina ediyor, haram yiyor, küfür ediyor, ıvır zıvır yapıyor... Sevmez. Haramlardan kaçacak. Cennete gitmenin bir yolu, bir çaresi de bu. Hem ibadetleri yapacak, hem de günahlardan, haramlardan kaçacak. İkili çalışma yapacak. Güzel şeyleri yapacak, kötü şeyleri bırakacak. İkisi de şart.

Üçüncüsü; ahlâkını güzelleştirecek. Ahlâkı, huyları güzel olursa; Allah sever, kul-

lar da sever. Kötü olursa; Allah da sevmez, kullar da sevmez. Adam, yalancı vefasız, kalleş, zalim, gaddar, hain, edepsiz, filan. Sevmez. Allah da sevmez, kullar da sevmez. O halde Allah'ın sevgisini kazanmanın bir çaresi de güzel huylu olmaktır, kötü huyları atmaktır.

Bu üç şeyi yapacağız. Bizim yolumuz bu. İbadetleri yapacağız, sünnet-i seniye üzere. Günahlardan kaçacağız, haramlardan kaçacağız. Ahlâkımızı güzelleştireceğiz, güzel huylu olacağız.

Yunus Emre, Mevlanâ, Hacı Bayram-ı Velî, Eşrefoğlu Rûmî, Erzurumlu İbrahim Hakkı hazretleri gibi...

Niye millet onları seviyor?

Güzel huylu insanlardı.

Yunus'u sevmeyen var mı acaba? Hiç duydunuz mu?

Ben hiç duymadım. Yunus'u sevmeyen insan hiç duymadım. Ne kadar sevdirmiş bu adam kendisini!

Neyle sevdirmiş?

Güzel huyla. Hem iyi müslüman, hem de güzel huylu. Çok güzel huyları var.

--"Nereden biliyorsun huylarının güzel olduğunu?"

--"Canım ilahiyi dinliyoruz her zaman."

Dövene elsiz gerek,

Sövene dilsiz gerek,

Derviş gönülsüz gerek.

diyor bak. Döverse birisi, karşılık vermiyor. Söverse, karşılık vermiyor.

Derviş gönülsüz gerek, ne demek?

Yani gönülleri kırılıp darılmıyor, affediyor. Güzel huylular.

Ele geleni yersen,

Dile geleni dersin,

Böyle dervişlik mi olur?

Sen derviş olamazsın.

Demek ki haram yemiyor, aferin. Ağzına her gelen lafı söylemiyor, aferin. Bak ne kadar güzel. Huylarının güzelliğini şiirlerinden anlıyoruz.

Kâbe'nin yolları bölük bölüktür,

Benim ciğerim delik deliktir,

Ŗu dŖnya dedikleri bir gŖlgeliktir,

Aman Kâbem, canım Kâbem,

Varsam sana, yŖzŖm sŖrsem.

Bak sen; Kâbe'ye âŖık. GŖzŖ yaŖlı, Kâbe'yi canı istiyor. Ŗiirinden anlıyoruz. Sonra ne diyor?

Delil yapıŖsa elime,

Lebbeyk Ŗğretse dilime,

İhram bezini belime,

Sarsam ağlayı ağlayı.

Bak sen!.. Hem ihramı bağlayacak, hem ağlayacak. Hem aėlıyormuŖ demek ki. Hacca da gitmiŖ demekki. Bak, Yunus'un hacca da gittiği anlaŖılıyor buradan. Ne gŖzel. Yani biz hiç bŖyle ihram bezi bağlarken ağlayan hacı duyduk mu! Vardır belki ama, bak Yunus duygulu, hassas; ihram bezini bağlarken beline, ağlıyor. SŖzlerinden anlaŖılıyor. Onun için seviliyor.

Onun için, biz de gŖzel huylu olacağız. Ŗrneėimiz Peygamberimiz. Peygamberimiz'e en gŖzel Ŗekilde bağlanan insanlar da ev-

liyâullah. Evliyâullahın yolunda yürümeye dikkat edeceğiz.

Allah feyzini çok etsin. Her biriniz bir Fâtiha, üç *kulhuvallah*'ı okuyun, duanızı yapayım.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ
أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ
أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

*Innellezîne yübâyîğûneke innemâ
yübâyîğûnallah yedullahi fevka eydîhim fe-
men nekese fe-innemâ yenküsü alâ nefsih ve
men evfâ bimâ âhede aleyhullahe feseyu'tîhi
ecran azîmâ.*¹⁴ *Sadakallahu'l-azîm.*

Biliyorsunuz, Peygamber Efendimiz'e sahabe-i kirâm beyat etmişler, çeşitli yerlerde.

İlk beyat nerede oldu?

Akabe'de oldu. Birinci Akabe beyatı, ikinci Akabe beyatı. Medineliler geldiler, beyat ettiler. Ondan sonra Medine'ye çağırdılar Peygamber Efendimiz'i; "Gel yâ Resûlallah, bağrımıza basarız seni, kendimizi koruduğu-

¹⁴ 48/Fetih, 10.

muz gibi, evlatlarımızı, mallarımızı korur gibi koruruz.” dediler. Peygamber Efendimiz müşrikler Mekke’de canına kastedtiği zaman Medine’ye gitti, onlar davet ettiler diye onların yanına gitti. Daha önce müslümanlar Habeşistan’a filan gitmişlerdi. Kimisi Yemen’e gitti, kimisi Habeşistan’a gitmişti. Medineliler davet etti diye Medine’ye hicret etti Peygamber Efendimiz. Demek ki Akabe’de beyat ettiler.

Sonra hac yapmak için geldiler, müşrikler Mekke’ye almadı. Cidde ile Mekke arasında Hudeybiye denilen yerde durdurdular, giremezsiniz. “Ya biz harp etmeye gelmiyoruz; haccetmeye geliyoruz. Yani bizim maksadımız sadece ibadet yapmak.” “Olmaz, giremezsiniz.” Hz. Osman’ı Mekke’ye gönderdi etsin diye filan. Neticede, hazreti Osman da gelmedi. Bir rivayet çıktı; hazreti Osman’ı Mekkeliler şehit etmişler diye. O zaman eğer şehit ettilerse bizim elçimizi, biz de harp ederiz diye, Peygamber Efendimiz’e herkes orada beyat etti.

Bunun adı ne?

Hudeybiye Beyatı. *Bey’atu’r-Rıdvan* derler buna. Çünkü bir ağacın altında oturdu

Peygamber Efendimiz, herkes geldi Resûlullah'ın elini tuttu: “Yâ Resûlallah, öl dediğin yerde ölürüm. Savaş dersen, savaşırız. Canım sana feda, sana tâbiyim.” dedi. Bir ağacın altında böyle oturdu, hepsi beyat ettiler. Hz. Osman yoktu, hazreti Osman namına da beyat aldı Peygamber Efendimiz. Herkesle antlaşma yapılmış oldu. Bu da meşhur bir beyattır.

Fetih Suresi'nde bu beyat hakkında deniliyor ki;

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ

*Lekad radiyallahu ani'l-mü'minîne iz yübâyîğûneke tahte'ş-şecereh.*¹⁵

“O ağacın altında gelip seninle beyatlaşırken Allah onları sevdi, onlardan razı oldu.” Onun için o ağacın adı, o ağacın altında yapılan beyatın adı *Bey'atu'r-Rıdvan*'dır; Allah'ın razı olduğu beyat.

Sonra Peygamber Efendimiz'e tekrar tekrar beyat edenler oldu. Peygamber Efen-

¹⁵ 48/Fetih, 18.

dimiz bazen otururken ashab[a], “Bana beyat edin.” dediği oldu. “Beyat etmiştik yâ Resûlallah.” Olsun. Bazen tekrar tekrar. Sonra kadınlar da geldi, beyat ettiler.

إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعَنَّكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكَنَّ
بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقَنَّ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلَنَّ
أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ
وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْنَهُنَّ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ

*İzâ câekel mü'minâtu yübâyi'neke alâ en lâ yuşrikne billahi şey'en ve lâ yesrifne ve lâ yeznîne...*¹⁶

Yani kadınların da gelip beyat ettiğini gösteriyor. Kadınlar, erkekler beyat etti.

Bu ne demek?

Bismillahirrahmânirrahîm. İnnellezîne yübâyîğûneke innemâ yübâyîğûnallah.

Allah'a söz vermek oluyor. Allah'la sözleşmek oluyor. Allah'la ahdetmek oluyor. “Yâ

¹⁶ 60/Mümtehine, 12.

Rabbi, ben senin bundan sonra iyi kulun olacağım. Senin dinine hizmet edeceğim. Senin dinine bağlı yaşayacağım.” demiş oluyor. Bu çok önemli. Beyatsız olmaz. Müslüman beyatlı olacak.

Ne yapacağız şimdi, Peygamber Efendimiz yok?

Peygamber Efendimiz yoksa, Peygamber Efendimiz’in vekilleri olan kimselere beyat edilecek, beyat tamamlanacak. O beyat da Allah’a beyat etmek demektir. Onun için bu tarikate girmek çok mühim bir olay oluyor, birçok bakımdan önemli bir iş. Bir bakımdan da bu tarafı işin, beyat olmuş oluyor. Allahu Teâlâ hazretleri beyat eden kimseleri, kendisine beyat etmiş olduğunu bu ayette bildiriyor, bir. İkincisi, *ecr-i azîme* nâil olacaklarını bildiriyor. Beyat etmeyenleri ve beyatını bozanların da büyük cezaya çarpılacağını bildiriyor.

Allahu Teâlâ hazretleri ile yaptığınız beyata sâdık olun. Allah’ın yolundan ayrılmayın. Sırât-ı müstakimden sapmayın. Kur’ân-ı Kerîm ve Peygamber Efendimiz’in sünnetinin yolunda yürüyün. Allahu Teâlâ hazretleri size

yardım etsin, tevîkîni refîk eylesin. Size aşkullahı, muhabbetullahı öğretsin, marifetullahı erdiresin. Her yaptığınız işi Allah aşkına, Allah rızası için, böyle halisâne, muhlisâne yapmanızı nasip eylesin. Ömrünüzü rızasına uygun geçirmenizi nasip eylesin.

Yapılacak çok işler var. İslâm'a hizmet etmek lazım. Hizmet edecek hizmet ehli insanlara çok ihtiyaç var. Güzel hizmetler yapıp rızasını kazanmayı nasip etsin Allah. Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varıp, Rabbim cennetiyle, cemaliyle cümlelerinizi müşerref eylesin, beyler, hanımlar, fark etmez, hepiniz. Allah hepinizden razı olsun. *El-Fâtiha*.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
16 Zilka'de 1417 / 25.03.1997

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

